Portfolio za dopolnilni pouk slovenščine v tujini

Za mlajše učence

- **Ime in priimek:**

  .....

- **Kraj dopolnilnega pouka slovenščine:**

  .....

Zavod
Republike
Slovenije
za šolstvo

Vodja projekta: **Dragica Motik**
Avtorica: **Nada Holc**
Strokovne sodelavke: **Dragica Motik, Urška Margan Pegan, Melita Steiner**
Sodelujoči učitelji: Učitelji, ki so se udeležili seminarja "Portfolio pri dopolnilnem pouku slovenščine v tujini" od 3. do 5. januarja 2008 v Celju in dali svoje pripombe na osnutek portfolia: **Velimir Brunski, Dragica Gornik, Jasmina Lepoša, Zvonka Kajba, Mateja Kregar, Nina Pugelj, Natalija Robnik, Marija Rogina in Rut Zlobec**.
Recenzentke: **Melita Steiner, Dragica Motik, Mihaela Knez**
Lektor za slovenski jezik: **Janko Potrata**
Izbor ilustracij in oblikovanje: **Nada Holc**
Viri slikovnega gradiva: http://www.stekar.si/ (19. 4. 2009), http://www.kribbelbunt.de/ (12. 7. 2008)

Izdajo gradiva je financiralo Ministrstvo za šolstvo in šport RS.

Zasnova Portfolia za dopolnilni pouk slovenščine v tujini temelji na gradivih Sveta Evrope, predvsem na dokumentu z naslovom *Skupni evropski jezikovni okvir* - SEJO, angl. CEFR *(Common European Framework of Reference: Language Learning and Teaching, Strasburg 2001).*
Opisniki v samoocenjevalnih razpredelnicah so delno povzeti po skupni samoocenjevalni lestvici in prirejeni po učnem načrtu za dopolnilni pouk slovenščine v tujini.
Pri pripravi portfolia za dopolnilni pouk slovenščine smo se zgledovali po naslednjih domačih in tujih dokumentih: Evropski jezikovni listovnik za osnovnošolce v starosti od 11 do 15 let; Evropski jezikovni listovnik za osnovnošolce v starosti od 6 do 10 let; Das europäische Sprachenportfolio als Lernbegleiter in Österreich; Central European Language Portfolio; Mein Sprachtagebuch.

PORTFOLIO ZA DOPOLNILNI POUK SLOVENŠČINE V TUJINI
Za mlajše učence

Izdal in založil: Zavod RS za šolstvo
Predstavnik: Gregor Mohorčič
Urednica založbe: Mira Turk Škraba
Priprava in tisk: Bograf
Naklada: 70 izvodov
Prvi natis
Ljubljana 2009

CIP - Kataložni zapis o publikaciji
Narodna in univerzitetna knjižnica, Ljubljana

37.091.3:811.163.6(035)

HOLC, Nada
Portfolio za dopolnilni pouk slovenščine v tujini. Za mlajše učence / [avtorica Nada Holc]. - 1. natis. - Ljubljana : Zavod RS za šolstvo, 2009

ISBN 978-961-234-811-3
1. Gl. stv. nasl.
245932032

© Zavod Republike Slovenije za šolstvo, 2009

Spoštovani starši,

pred vami je *Portfolio za dopolnilni pouk slovenščine v tujini.* To je prilagojena različica evropskega jezikovnega portfolia. Z njim želimo spodbujati učenje slovenščine in spremljati učenčev jezikovni napredek. Namenjen je otrokom, učencem in mladostnikom slovenskega porekla, ki živijo v tujini.
Dopolnilni pouk je za učence prostovoljen. K pouku prihajajo v popoldanskem času enkrat tedensko, in sicer od tri do pet šolskih ur. Mnogi se pouka zaradi obveznosti v redni šoli države, v kateri živijo, ne morejo udeleževati. Portfolio bo dobrodošel tudi njim, če boste vi kot starši učenje in razvoj svojega otroka z njegovo pomočjo spremljali in dokumentirali.

Osnovni cilj dopolnilnega pouka slovenščine v tujini je pridobivanje in bogatenje osnovnega besedišča za sporazumevanje v slovenskem jeziku v vsakdanjih situacijah in razvijanje ter poglabljanje sporazumevalnih zmožnosti v knjižnem jeziku.

Poleg jezikovnih ciljev je namen dopolnilnega pouka tudi:
- spoznavanje prvin slovenske kulture v besedi, sliki, glasbi in plesu,
- spoznavanje geografskih, zgodovinskih in etnoloških prvin Slovenije in slovenskega naroda,
- seznanjanje s slovensko kulturo, tradicijo,
- ozaveščanje potrebe in želje po ohranjanju jezikovnega in kulturnega porekla,
- druženje z vrstniki slovenskega rodu v državi bivanja in v Sloveniji,
- navezovanje stikov s Slovenci v tujini in v Sloveniji ter
- pozitivno vrednotenje slovenskega jezika in kulture v "družbi" drugih jezikov.

Prednost, ki jo imajo učenci pri učenju slovenščine kot jezika svojega porekla, je, da prihajajo v stik s slovenščino v družini, s starši ali pa s starimi starši, ki so še govorci slovenščine.

Prav starši in stari starši ste pomemben dejavnik pri učenju slovenščine:
- ker imate radi svojo domovino in slovenski jezik,
- ker imate radi svojega otroka in mu z ljubeznijo posredujejo tudi slovenski jezik,
- ker se zavedate pomena učenja slovenščine v otroštvu,
- ker se zavedate velike vrednosti svojega sodelovanja z učiteljem/učiteljico slovenščine in
- ker se zavedate, kako pomembno je ohranjati stike s sorodniki in vrstniki v Sloveniji.

Prav tako je pomembno, da starši:
- pri otroku spodbujate zavedanje, da je jezik pomemben del človekove identitete,
- za ohranjanje slovenskega jezika in kulture omogočite otrokom občasno dopust oz. počitnice v Sloveniji in ohranjate stik s slovenskimi sorodniki in prijatelji,
- načrtovano raziskujete Slovenijo, da otroci spoznavajo različne slovenske kraje in pokrajine ter se seznanjajo z naravnimi in kulturnimi znamenitostmi ter zgodovinskimi dejstvi, pomembnimi za določen kraj oziroma pokrajino,
- vzdržujete stike s slovenskimi društvi v kraju, kjer živijo in spodbujate otroka za nastope na kulturnih prireditvah ter si prizadevate za ohranjanje slovenstva v tujini,
- otroku omogočite stike s slovenskimi vrstniki v državi, v kateri živijo,
- čim bolj spodbujate otroka za vključevanja v dopolnilni pouk ali druge tečaje slovenščine, če ta možnost obstaja, saj je sistematično učenje jezika zelo pomembno za ohranjanje in nadgrajevanje znanja,
- omogočite svojemu otroku stik z drugimi Slovenci, govorci slovenščine v državi, v kateri živi,
- krepite pri otroku zavest, da je pripadnik slovenskega naroda,
- pomagajte otroku k spoznanju, da je slovenski jezik eden od enakopravnih jezikov v Evropski uniji .

Eden od pomembnih dejavnikov uporabe portfolia je tudi povratna informacija za učence same, za starše in organizatorja ter izvajalca dopolnilnega pouka slovenščine, kakšno raven znanja slovenščine učenci lahko dosegajo. Prav zato so zelo pomembni sodelovanje, medsebojna podpora med vsemi vpletenimi v načrtovanje, izvajanje in spremljava učinkov skupnih prizadevanj.

Dragica Motik, Zavod RS za šolstvo
Melita Steiner, Ministrstvo za šolstvo in šport

Draga učenka, dragi učenec!

- Dobil/-a si svoj jezikovni portfolio. Od zdaj naprej te bo spremljal pri učenju jezikov, še posebno slovenščine, tako v šoli kot zunaj nje. Portfolio je tvoja last, čeprav ti bo tvoj/-a učitelj/-ica pri delu z njim pomagal/-a.

- V portfoliu boš hranil/-a svoje najboljše izdelke, iz katerih bo razvidno, kaj zmoreš pri slovenščini in drugih jezikih, in kako pri učenju napreduješ. Svoj portfolio redno dopolnjuj in se trudi, da bo v njem vedno kaj, na kar boš lahko ponosen/ponosna.

- Iz portfolia bo razvidno tudi tvoje poznavanje slovenskega kulturnega izročila in način, kako poskušaš graditi mostove med slovenskim kulturnim izročilom in kulturnim izročilom države, v kateri živiš.

- **Moj/-a učitelj/-ica dopolnilnega pouka slovenščine je:**

  _____.

- **Portfolio sem začel/-a uporabljati v šolskem letu: ____.**

TO JE MOJ PRVI PORTFOLIO.

ZAKAJ PORTFOLIO?

Z njim bom spremljal/-a svoje delo pri učenju slovenščine.

Z njegovo pomočjo bom pokazal/-a, kaj že znam pri slovenščini.

Z njim se bom naučil/-a ocenjevati in presojati svoje znanje slovenščine.

Seznanil/-a se bom s slovensko tradicijo in kulturo.

Vanj bom shranil/-a primere svojega dela pri pouku slovenščine (npr. slike, naloge, pesmi, nareke, avdio- in videoposnetke).

PORTFOLIO IMA 3 DELE:

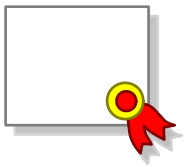

1. Jezikovna izkaznica

2. Jezikovni življenjepis

3. Zakladnica

1. Jezikovna izkaznica ali jaz o sebi

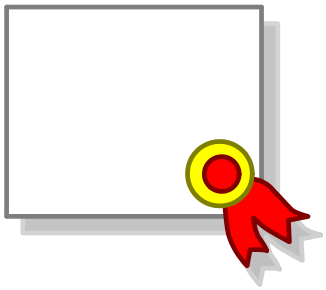

❖ **V jezikovni izkaznici …**

… govorim o sebi, svoji družini in šoli.

… zapišem, katere jezike govorim.

… zapišem, katere jezike se učim.

… opišem, kako dobro te jezike že znam.

… zapišem, kaj bi se še rad/-a naučil/-a.

Jezikovna izkaznica

Lastnik/ lastnica izkaznice:

Star/-a sem: ……

Moj rojstni kraj: ……

❖ Jaz in moji jeziki: Jeziki, ki jih razumem in govorim

Doma govorim: …… jezik.

S prijatelji govorim: …… jezik.

V šoli se učim še naslednje jezike: ……

Sicer se učim še: ……

Slovenščino se učim že od: …… razreda.

Moje učenje slovenskega jezika

Napiši, kaj velja zate. Pri tem si pomagaj z oblački.

Slovenščino se učim zato, ker …

rad/-a bi bolje razumel/-a ta jezik

ta jezik govorijo moji sorodniki

rad/-a bi si dopisoval/-a s/z …

Pri pouku slovenščine imam rad/-a:

igre, pesmi …

druženje z vrstniki

V teh stvareh sem dober/dobra:

v branju pesmic, v risaniu

To se mi zdi še težko:

pisanje

Slovenščino …

slišim na radiu, TV

govorijo moji sorodniki v Sloveniji

Najbolje se učim …

skupaj s sošolci

če se igramo in ob tem govorimo slovensko

Spoznavam tuje/druge kulture

NAVODILO: pobarvaj oblačke glede na to, kaj velja zate:

zelo velja = pobarvaj v celoti
srednje velja = pobarvaj polovico
ne velja = pusti nepobarvano

Poznam nekaj praznikov in običajev doma in v Sloveniji.

Poznam nekaj znamenitosti iz Slovenije in drugih držav.

Dobili smo obisk iz Slovenije.

Dopisujem si z vrstnikom iz SLO / tuje države.

Naučil/-a sem se pesem iz Slovenije.

Poznam pisatelja, pesnika, umetnika iz druge države.

Moje druge izkušnje s slovensko kulturo in kulturami drugih narodov:

_____

_____

Spričevala, certifikati, potrdila … o mojem znanju jezikov

Jezik	Raven (od A1 do C2)	Dokazilo	Izdal/-a ga je:	Datum
Slovenščina				

Ocena učitelja/učiteljice o tvoji jezikovni zmožnosti v slovenščini

	A1	A2	B1	Datum in podpis učitelja/učiteljice
Slušno razumevanje				
Branje in bralno razumevanje				
Govorno sporočanje				
Govorno sporazumevanje				
Pisno sporočanje				

To jezikovno izkaznico mi je pomagal/-a izpolniti učitelj/učiteljica dopolnilnega pouka slovenščine.

Prostor za opombe:

.....

.....

Datum: .....

Ime, priimek učitelja/učiteljice: ..... Podpis: .....

Skupne jezikovne ravni

	A1-vstopna raven	A2-vmesna raven	B1-raven sporazume-valnega praga	B2-višja raven	C1-raven učinkovitosti	C2-raven mojstrstva
	Razumem vprašanja o sebi, učiteljeva navodila in besede, ki jih pogosto slišim.	Razumem besede in povedi, ki jih pogosto slišim, ter pomen kratkih sporočil in obvestil.	Razumem daljša besedila, tudi radijske in televizijske oddaje, ki obravnavajo sodobne in zanimive teme.	Razumem daljše (po)govore in predstavitve, vsebino večine filmov, televi-zijskih poročil in oddaj o aktualnih dogodkih.	Brez težav razumem zahtevne (po)govore, televizijske oddaje in filme.	Razumem govor v živo ali prek medijev. Razumem različne pomenske odtenke in pesniške figure.
	Razumem besede ob slikah, vsebino slikanice, ki jo berem skupaj s starši ali jo spremljajo sličice. Razumem napise v šoli, na ulici, na plakatih.	Razumem vsebino besedil, s katerimi sem pogosto v stiku, npr. slikanic, stripov, plakatov, reklam, razglednic, navodil za igro, računalniških ukazov.	Razumem vsebino besedila o vsakdanjih in zanimivih temah. Razumem opise ljudi, dogodkov in stanj.	Razumem besedila o aktualnih dogodkih, o katerih avtor izrazi svoje mnenje. Razumem sodobno literarno besedilo.	Razumem dol-ga in zahtevna besedila, npr. literarna prozna besedila, stro-kovna besedila, zahtevnejša tehnična navodila, tudi če se ne tičejo mojega področja.	Berem in razumem abstraktna in zahtevna literarna prozna dela in poezijo, strokovne članke in priročnike.
	Znam predstaviti in preprosto opisati sebe, družino in prijatelje. Poimenujem in opišem predmete v svojem okolju.	Na preprost način opišem sebe, svojo družino, prijatelje, živali in predmete. Nanizam dogodke.	Opišem svoje izkušnje, sanje in želje. Pripovedujem zgodbe ali obnovim vsebino knjige ali filma in izrazim svoje vtise.	Jasno in natanč-no opišem številne stvari s področij, ki me zanimajo. Izrazim svoje mnenje in predstavim prednosti in slabosti.	Opišem zahtevne vsebine, poudarim posamezne vsebinske točke in naredim ustrezen zaključek.	Jasno in tekoče opisujem in logično razlagam. Govor znam prilagoditi situaciji in poslušalcem.
	Znam se predstaviti, pozdraviti, prositi za pomoč, se zahvaliti, čestitati in se opravičiti.	Sprašujem in odgovarjam na vprašanja o stvareh, s katerimi se pogosto ukvarjam.	V tujini se spo-razumevam v hotelu, trgovini, na letališču, na cesti. Pogovarjam se o vsakdanjih in zanimivih temah.	Tekoče in brez večjih težav se pogovarjam z ljudmi, ki so rojeni govorci tega jezika.	Izražam se tekoče in naravno, tako v družbi kot pri delu oziroma učenju.	Brez težav sodelujem v vsakem pogo-voru in razpra-vi. Izražam se tekoče in z raznovrstnimi pomenskimi odtenki.
	Zapišem preproste besede in povedi, voščilo in pozdrav na razglednici.	Napišem preproste besede in povedi ob sličici ali po nareku. Napi-šem preprosto besedilo, npr. pozdrav, voščilo, vabilo.	Napišem preprosta besedila o temah, s katerimi se ukvarjam. Opišem svoje izkušnje in vtise.	Pišem eseje in poročila, v katerih podam informacije in svoje mnenje. Znam poudariti pomen določenih dogodkov in izkušenj.	Napišem različne vrste besedil, ki so primerna za bralca, ki mu je to besedilo namenjeno.	Pišem jasna in razumljiva be-sedila, tudi zahtevna pisma, poročila, pov-zetke in kritike zahtevnih predavanj, strokovnih in literarnih del.

Vir: Skupna samoocenjevalna lestvica (po Common European Framework of Reference: Language Learning and Teaching, Strasburg 2001)

2. Jezikovni življenjepis ali kaj že znam in kako se učim

Vir: www.dreamstime.com

❖ Jeziki, ki jih uporabljam v družini in v bližnjem okolju

Predstavi zgodbo svojega jezikovnega učenja: s kom, kdaj in kako pogosto se pogovarjaš slovensko …? Vpiši odgovore v spodnjo tabelo.

Jezik	S kom?	Kdaj?	Kako pogosto?
Slovenski			
Nemški			
Hrvaški			
Angleški			

Moj učni tip; kako se najlažje učim

NAVODILO: obkroži, kaj velja zate.

Najlažje se učim …

	Ja **Ne** **Včasih**		**Ja** **Ne** **Včasih**
če pri tem sodeluje ves razred		sam/-a	
	Ja **Ne** **Včasih**		**Ja** **Ne** **Včasih**
zunaj, v naravi		če besede vidim napisane	
	Ja **Ne** **Včasih**		**Ja** **Ne** **Včasih**
če besede slišim		v dvojicah in manjših skupinah	
	Ja **Ne** **Včasih**		**Ja** **Ne** **Včasih**
če nekaj naredim in o tem govorim		……?	

Ime: …… Datum: ……

❖ Kaj že znam in zmorem v slovenskem jeziku?

POSLUŠANJE IN GLEDANJE

NAVODILO: pobarvaj oblačke glede na to, kaj velja zate:

zelo velja = pobarvaj v celoti
srednje velja = pobarvaj polovico
ne velja = pusti nepobarvano

Razumem, ko poslušam (in gledam) …

učiteljičina navodila za delo pri pouku

vsebino zgodbe, ki jo večkrat poslušam in jo spremlja slika

ko me prosijo, naj povem kaj o sebi

besede iz slikanice ali risanke, ki jo večkrat gledam

besede, ki se jih učim v šoli in jih vidim na sliki

o čem se pogovarjajo (temo)

Znam tudi …

_____

_____

BRANJE

NAVODILO: pobarvaj oblačke glede na to, kaj velja zate:

zelo velja = pobarvaj v celoti
srednje velja = pobarvaj polovico
ne velja = pusti nepobarvano

Razumem, ko berem …

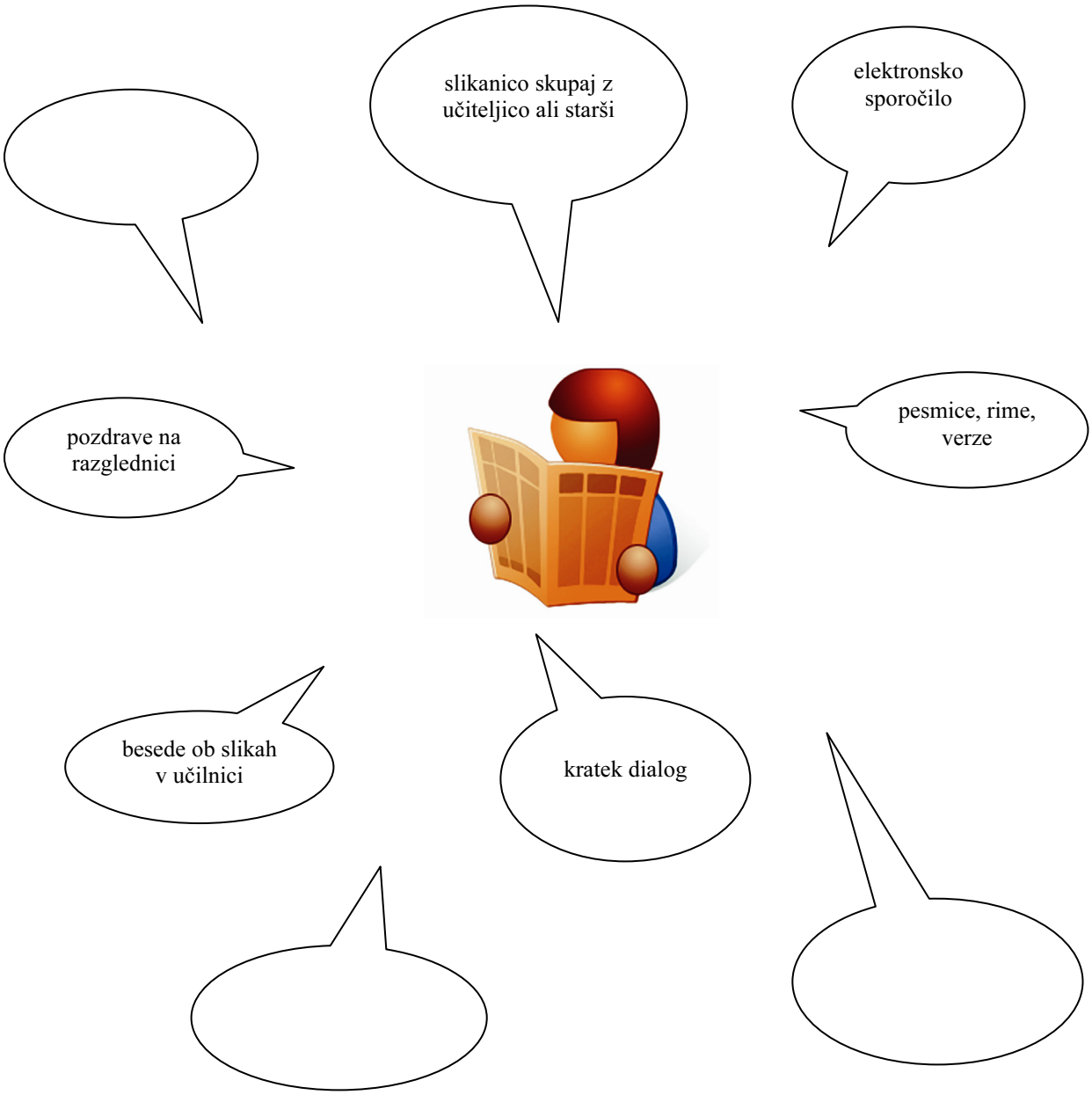

Znam tudi …

_____

_____

GOVORNO SPOROČANJE

NAVODILO: pobarvaj oblačke glede na to, kaj velja zate:

zelo velja = pobarvaj v celoti
srednje velja = pobarvaj polovico
ne velja = pusti nepobarvano

Povedati/imenovati/opisati znam …

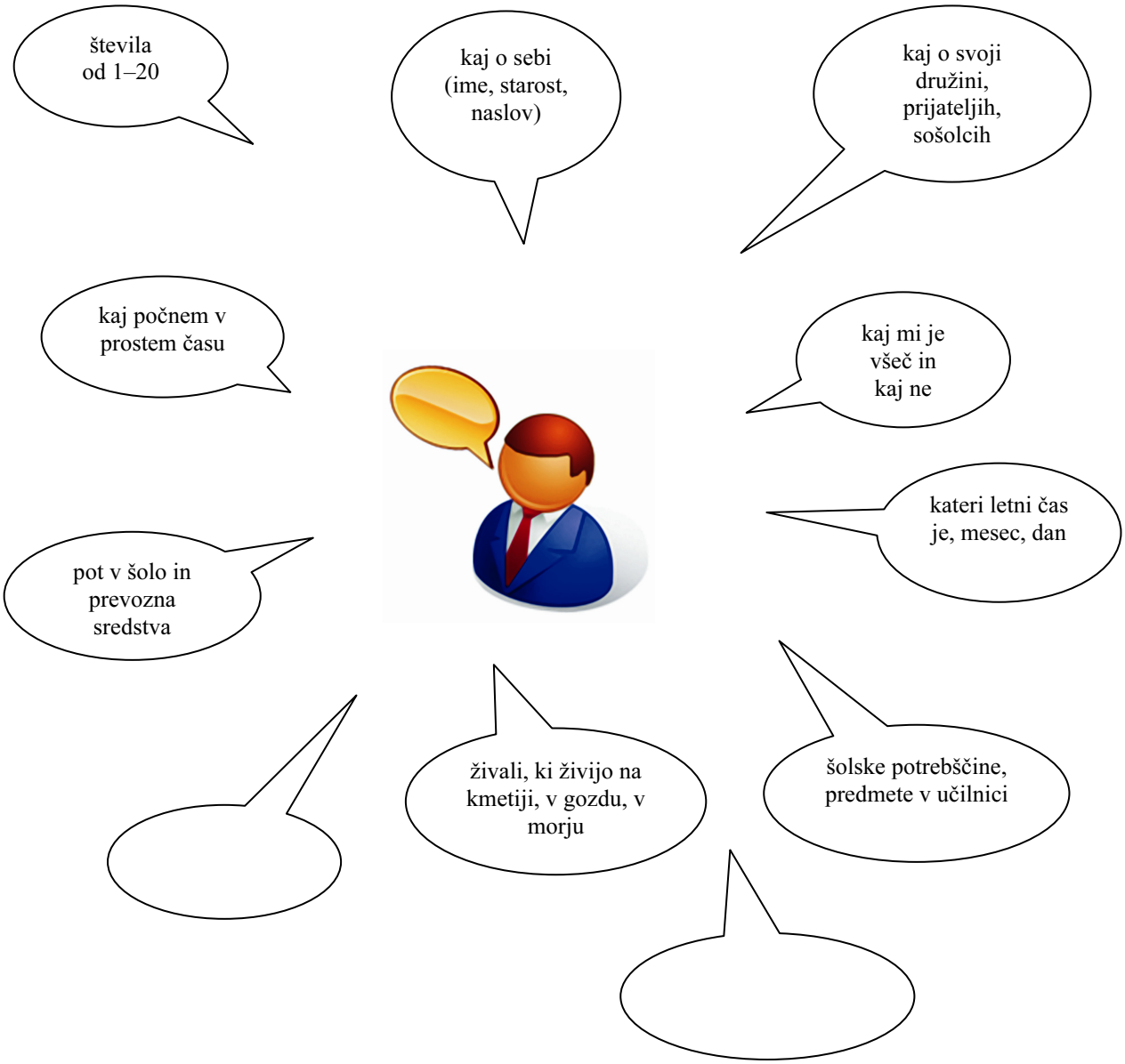

Znam tudi …

_____

_____

GOVORNO SPORAZUMEVANJE

NAVODILO: pobarvaj oblačke glede na to, kaj velja zate:

zelo velja = pobarvaj v celoti
srednje velja = pobarvaj polovico
ne velja = pusti nepobarvano

Sodelujem v pogovoru, tako da …

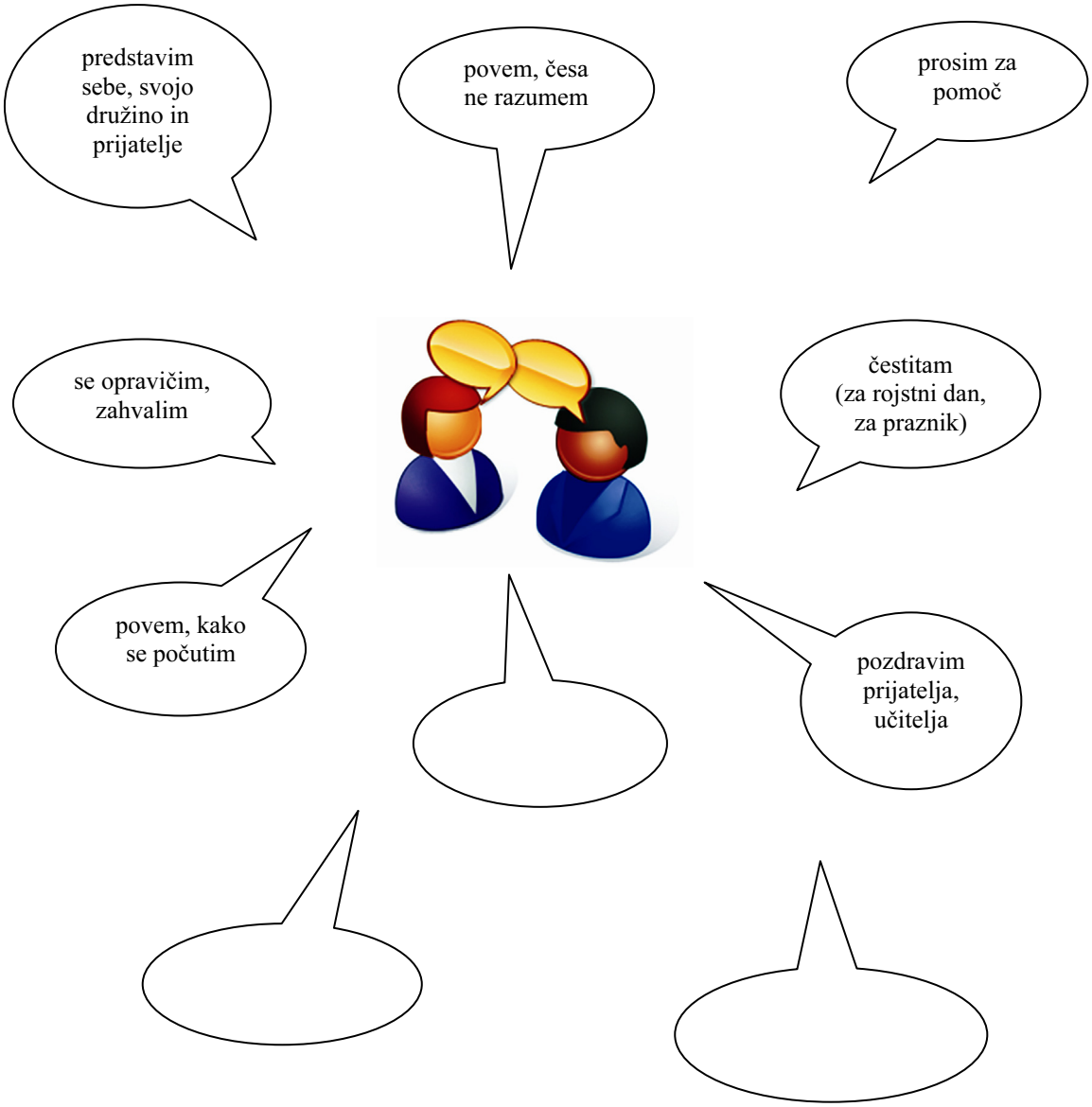

Znam tudi …

_____

_____

PISANJE

NAVODILO: pobarvaj oblačke glede na to, kaj velja zate:

zelo velja = pobarvaj v celoti
srednje velja = pobarvaj polovico
ne velja = pusti nepobarvano

Prepišem ali zapišem …

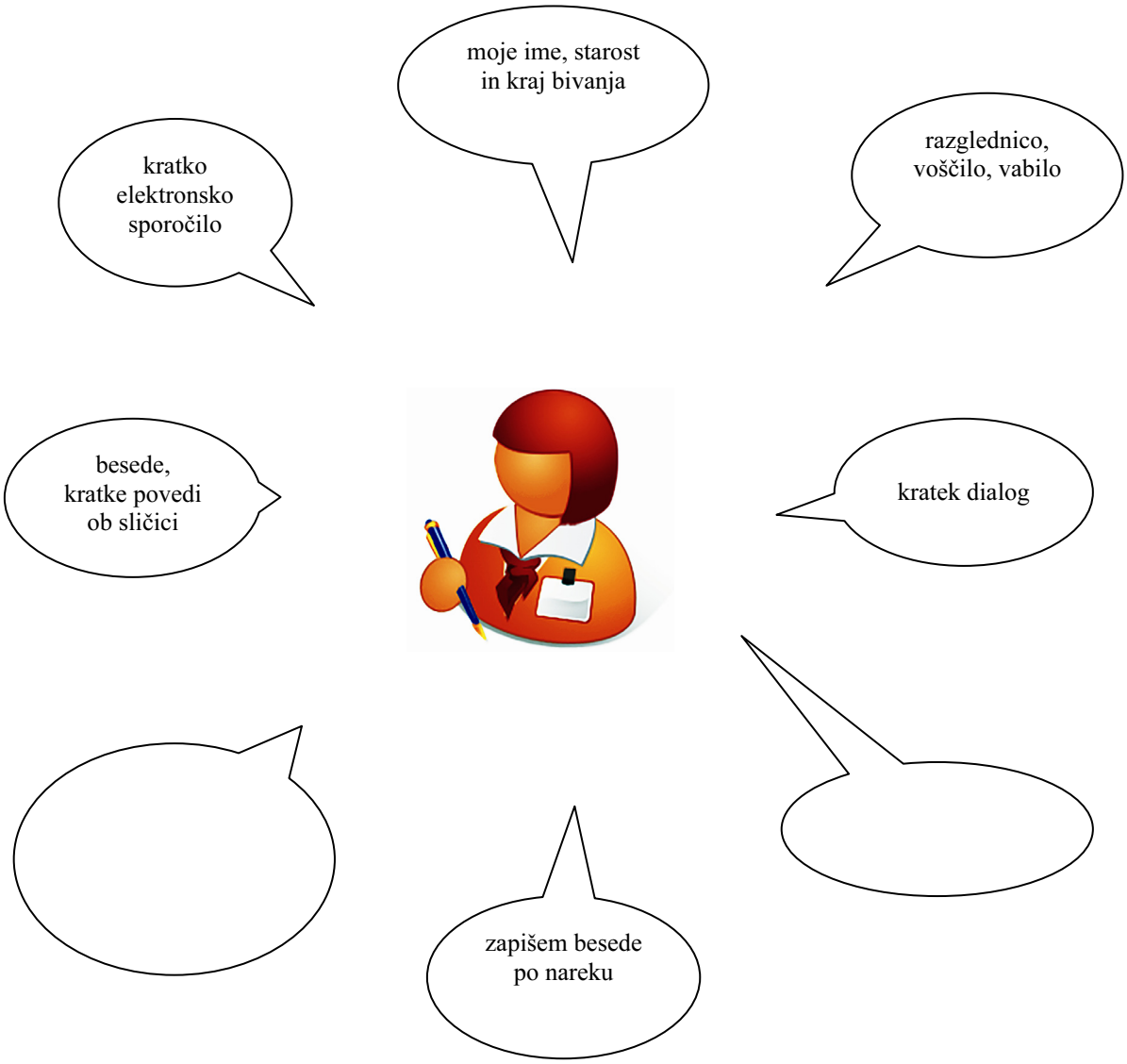

Znam tudi …

_____

_____

❖ Lestvice za samovrednotenje

S pomočjo lestvic boš ocenil/-a svoje znanje. Lestvice izpolni ob učiteljevi/učiteljičini pomoči. Vsakokrat vpiši ustrezne znake.

✓✓✓ To znam že zelo dobro.
✓✓ To znam dobro.
✓ To moram še izboljšati.

POSLUŠANJE

Razumem, ko poslušam in gledam v slovenščini:

	✓	Datum
če me vprašajo po imenu, kje stanujem in koliko sem star/-a.		
če mi učitelj naroči kaj naj naredim in mi to pokaže.		
besede, ki se jih učim v šoli		
besede, ki jih slišim v svojem okolju (na televiziji, po radiu, v trgovini, na pošti).		
besede iz pesmice, ki jo večkrat poslušam.		
besede iz slikanic in risank, ki jih večkrat gledam.		
vsebino zgodbe, ki jo večkrat poslušam in jo spremlja slika.		

Mnenje mojega učitelja/moje učiteljice:

.....

.....

BRANJE

Razumem, ko berem v slovenščini:

	✓	Datum
besede ob slikah v učilnici.		
napise, ki jih srečujem v šoli, trgovini, na plakatih.		
računalniške ukaze.		
kratko zgodbo, ki jo spremljajo slike, gibi, glasba.		
vsebino slikanice, ki jo berem skupaj z učiteljem ali s starši.		
besedilo z znano in zanimivo vsebino.		

Mnenje mojega učitelja/moje učiteljice:

.....

.....

ZAPOJEM, ZAPLEŠEM, ZAIGRAM, NARIŠEM ...

GOVORJENJE a) Govorno sporočanje

V slovenščini znam povedati:

	✓	Datum
kako mi je ime, koliko sem star/-a in kje stanujem.		
kako izgledam, tako da opišem svojo zunanjost.		
nekaj o članih družine in prijateljih		
kaj imam doma.		
kaj počnem v prostem času, s čim se igram.		
kako so opremljeni prostori v stanovanju.		
kaj uporabljam pri pouku (šolske potrebščine).		
kateri so deli dneva.		
katera prevozna sredstva poznam.		
nekaj o živalih.		
kateri letni čas je, mesec in dan.		
kakšne barve so predmeti.		
kako preživim dan.		

Mnenje mojega učitelja/moje učiteljice:

.....

.....

GOVORJENJE b) Govorno sporazumevanje

Sodelujem v pogovoru tako, da:

	✓	Datum
pozdravim prijatelja, učitelja, sorodnike.		
predstavim sebe, svojo družino in svoje prijatelje.		
čestitam za rojstni dan in za praznike.		
povem, če česa ne razumem.		
se opravičim.		
povem, da potrebujem pomoč.		
govorim o stvareh, ki sem jih spoznal/-a pri pouku.		

Mnenje mojega učitelja/moje učiteljice:

.....

.....

PISANJE

V slovenščini:

	✓	Datum
prepišem besede s table, knjige ali prosojnice.		
prepišem voščilo in čestitke za rojstni dan.		
prepišem pozdrave na razglednici.		
prepišem nove besede, ki se drugače izgovarjajo kot v mojem prvem jeziku.		
zapišem besede ob sličici.		
zapišem preproste besede ob slikah.		
zapišem pozdrav, voščilo, vabilo.		
zapišem besede po nareku.		

Mnenje mojega učitelja/moje učiteljice:

.....

.....

ŽELIM SI IZBOLJŠATI SVOJE ZNANJE SLOVENŠČINE

To bom dosegel/-la, če bom:

3. Jezikovna zakladnica

ali

najlepša dokazila mojega učenja slovenščine

Zbiral/-a bom …

* svoje najljubše:
risbe, fotografije, slovenske besede, pesmice, šolske naloge, razglednice, voščila za rojstni dan, plakate, miselne vzorce, misli, prevode, prepise, vstopnice, razmišljanja o svojem učenju, o prebranih knjigah.

Seznam izdelkov

	Naslov in kratek opis izdelka	Datum
0.	Opis igrače, ki bi jo rad/-a imel/-a.	3.10.2009
1.		
2.		
3.		
4.		
5.		
6.		
7.		

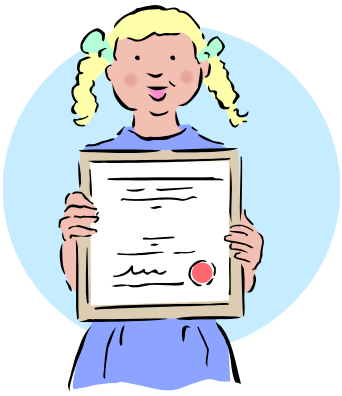

Razmišljanje o mojem jezikovnem učenju

Moje mnenje o izdelku

Vrsta izdelka:

_____

Datum: _____

Nalogo sem opravil/-a takole:

_____

_____

_____

☺ Na izdelku mi je všeč:

_____

_____

! Rad/-a bi spremenil/-a:

_____

_____

Mnenje mojega učitelja / moje učiteljice

_____

_____

_____

Pregled tega, kar že znaš: ČEBELNJAK

- Ime in priimek učenca/učenke: ……
- Kaj si se v času od …… do …… že naučil/-a pri dopolnilnem pouku slovenščine? Vpiši v satovje. Naj bo v tvojem satovju čim manj praznih polj!

Znam
šteti do 20.

Znam napisati
razglednico.

Poznam
barve.

V a b i l o

na predstavitev portfolia

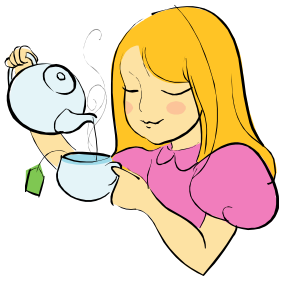

Dragi starši, stari starši, sorodniki in prijatelji!

Ob čaju bi vam radi pokazali, kaj smo se to leto pri dopolnilnem pouku slovenščine naučili; kaj že znamo in kako to znanje uporabljamo.

Pridite dne …..…….. ob ……

v …….. prostor …….

Veselimo se srečanja z vami!

Podpis učencev:

……

……

……

……

Einander verstehen,
miteinander leben.